

Rookvrijbeleid Kennemerhart

Versie: 24 juni 2024

1. Inleiding en verantwoording

Het Rookvrijbeleid van Kennemerhart beschrijft de algemene kaders en de specifieke uitwerking van het rookvrijbeleid voor cliënten en medewerkers van Kennemerhart.

De aanleiding van dit beleid is dat er landelijk een beweging gaande is ten aanzien van het (niet) roken. In het Nationaal Preventieakkoord is als doel gesteld: in 2030 is de gehele zorg rookvrij. Actiz heeft samen met 26 andere koepel- en brancheorganisaties een intentieverklaring 'Maak de zorg rookvrij' ondertekend. Actiz zet zich actief in voor het bevorderen van rookvrije zorg. Hun visie benadrukt het recht van cliënten op een gezonde woonomgeving en van medewerkers op een veilige werkplek. Het Nationaal Preventieakkoord is geen wetgeving en dat heeft direct invloed op de dilemma's in de praktijk op juridisch vlak. Ter ondersteuning hebben de juristen van de brancheorganisaties het juridische kader Rookvrije zorg geactualiseerd (juni 2024).

Het rookvrijbeleid van Kennemerhart is stapsgewijs sinds 2021 ontwikkeld in samenspraak met alle stakeholders. In de zomer van 2023 is het Rookbeleid Kennemerhart (2021) geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie zijn samen met de relevante wet- en regelgeving de basis voor dit herziene Rookvrijbeleid. Vanuit de Tabaks- en Arbowetgeving heeft Kennemerhart de verplichting om een rookvrije werkplek te realiseren voor medewerkers. Het doel van dit Rookvrijbeleid is als beleidskeuze passend bij het Nationaal Preventieakkoord en de intentieverklaring van o.a. ActiZ, maar heeft ook het juridisch kader te volgen. Dat betekent dat de focus ligt bij het bieden van een gezonde leefomgeving aan cliënten en een rookvrije werkomgeving voor medewerkers, en dat daarbij tegelijkertijd oog is voor de persoonlijke levenssfeer van de cliënt.

Kennemerhart is niet tegen roken, maar wel voor een rookvrije woon- en werkomgeving van cliënten en medewerkers.

Kennemerhart zal de komende jaren, in samenspraak met de medezeggenschap, stapsgewijs het Rookvrijbeleid voor cliënten en medewerkers frequent evalueren en verder aanscherpen.

2. Algemene kaders van het rookvrijbeleid

2.1 Begripsbepaling

Afspraken in het kader van het rookvrijbeleid omvatten alle rookwaren, zoals sigaretten, e-sigaretten, sigaren, verhittingsapparaten met tabak, pruimtabak, snuiftabak en overige producten die tabak bevatten. Met 'roken' wordt ook 'dampen' en 'vape' bedoeld.

Geldig voor	Redacteur	MT-verantwoordelijk	Vastgesteld MT/R.v.B.	Advies/instemming OR/CCR	Evaluatiedatum	Pagina
Kennemerhart	Gerrit Oostendorp	HR Manager	26-9-2023	2-10-2023/ 18-12-2023	2026 1 ^{ste} kwartaal	1 van 6

2.2. Reikwijdte

Dit rookvrijbeleid geldt voor alle cliënten en bezoekers van de locaties van Kennemerhart en het Kennemerhuis. Daarnaast geldt het rookvrijbeleid voor medewerkers, uitzendkrachten, stagiaires, leerlingen, personeel-niet-in-loondienst en vrijwilligers.

Medewerkers die hun werkzaamheden verrichten buiten de gebouwen en terreinen van Kennemerhart houden zich aan het ter plekke geldende rookbeleid.

2.3 Kennemerhart is een rookvrije organisatie.

Roken is niet toegestaan in de binnenruimten van alle locaties. Dat geldt ook voor de privé ruimten van de cliënt, gezamenlijke huiskamers, personeelsruimten en de locaties voor dagbesteding.

Kennemerhart maakt in en rond het gebouw zichtbaar dat roken niet is toegestaan.

Aan mensen die in het verpleeghuis komen wonen maakt Kennemerhart vooraf duidelijk dat roken niet is toegestaan in het verpleeghuis.

Roken door medewerkers is ook niet toegestaan in bedrijfsauto's van Kennemerhart.

2.4 Er is op elke locatie één rookplek voor cliënten en medewerkers op het terrein van een locatie.

Roken is toegestaan op de aangewezen plek op het terrein van elke locatie. Deze plek is duidelijk aangegeven en is de enige plek waar cliënten en medewerkers mogen roken. Cliënten die tijdelijk verblijven kunnen ook gebruik maken van de rookplek buiten. Cliënten en medewerkers van de dagbesteding, op een niet- Kennemerhart locatie, roken alleen op de aldaar toegestane plek buiten. Zie voor meer informatie over de rookplek Hoofdstuk 5.

2.5 Kennemerhart respecteert met het rookvrijbeleid de persoonlijke levenssfeer van de cliënt

Er is een zorgvuldige afweging gemaakt tussen het respecteren van de persoonlijke levenssfeer en het creëren van rookvrije gebouwen en een rookvrije generatie. Kennemerhart biedt cliënten een toegankelijk alternatief om te roken (rookplek buiten op het terrein).

2.6 Medewerkers mogen alleen roken in eigen tijd

Het is voor medewerkers alleen toegestaan te roken in de eigen tijd. Dit betekent dat medewerkers mogen roken voor of na het werk of tijdens de onbetaalde pauze. Medewerkers die geen onbetaalde pauze hebben, kunnen hun dienst met 15 minuten

Geldig voor	Redacteur	MT-verantwoordelijk	Vastgesteld MT/R.v.B.	Advies/instemming OR/CCR	Evaluatiedatum	Pagina
Kennemerhart	Gerrit Oostendorp	HR Manager	26-9-2023	2-10-2023/ 18-12-2023	2026 1 ^{ste} kwartaal	2 van 6

verlengen om zo toch een rookmoment te hebben tijdens de dienst (deze tijd wordt niet toegevoegd aan het rooster, maar het is wel een werkafpraak).

2.7 Kennemerhart treft maatregelen om passief roken of ‘meeroken’ door cliënten en medewerkers te voorkomen

Onvrijwillig/passief ‘meeroken’ is bewezen schadelijk voor de gezondheid. Op basis van de Algemene Voorwaarden van Actiz/BTN en de Arbowet is het een verplichting van iedere roker (cliënt, medewerker of bezoeker) en van Kennemerhart, om ervoor te zorgen dat roken geen schade toebrengt aan de gezondheid of welzijn van (mede)cliënten of medewerkers. Kennemerhart treft daarom maatregelen om te voorkomen dat cliënten en medewerkers onvrijwillig worden blootgesteld aan rook.

2.8 In de locaties van Kennemerhart worden geen rookwaren verkocht.

Op grond van de Tabaks- en rookwarenwet (artikel 7 lid 2) mogen in gezondheidszorginstellingen geen rookwaren verkocht worden. De aanschaf van rookwaren is daarom niet mogelijk binnen locaties van Kennemerhart.

3. Afspraken voor cliënten en bezoekers

De huidige cliënten die roken, behoren tot een generatie waarbij roken al vele jaren een gewoonte is of was. In het realiseren van een rookvrije woon- en werkplek en het bevorderen van een rookvrije generatie richt Kennemerhart zich met dit rookvrijbeleid niet op het creëren van specifieke rookplekken binnen de locaties, maar op het terrein buiten. Kennemerhart streeft ernaar dat ‘niet roken’ in toenemende mate de norm is van cliënten en medewerkers van Kennemerhart.

3.1 Het rookvrijbeleid voor cliënten is onderdeel van de Aanvullende voorwaarden rookvrije zorg

Elke nieuwe cliënt die overweegt te gaan wonen in een locatie van Kennemerhart wordt vooraf geïnformeerd over het rookvrijbeleid. De hoofdlijnen van dit beleid staan vermeld in de algemene locatiebrochure voor nieuwe cliënten, met een verwijzing naar dit volledige document.

Door de voorwaarden binnen het rookvrijbeleid helder en transparant naar nieuwe cliënten te communiceren is van tevoren duidelijk dat onze gebouwen rookvrij zijn, waardoor cliënten een weloverwogen keuze kunnen maken. Voor huidige cliënten geldt dat er vanaf 1 juli 2024, in overleg met de cliënt en/of de vertegenwoordiger, op maat afspraken gemaakt worden over het roken waaronder over de brandveiligheid.

Geldig voor	Redacteur	MT-verantwoordelijk	Vastgesteld MT/R.v.B.	Advies/instemming OR/CCR	Evaluatiedatum	Pagina
Kennemerhart	Gerrit Oostendorp	HR Manager	26-9-2023	2-10-2023/ 18-12-2023	2026 1 ^{ste} kwartaal	3 van 6

3.2 Eigen verantwoordelijkheid en individuele afspraken

In de visie van Kennemerhart is het wel of niet roken een eigen keuze van de individuele cliënt op basis van zelfbeschikkingsrecht, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid. Het is geen opdracht van (medewerkers van) Kennemerhart om individuele cliënten te laten stoppen met roken tenzij dit de behoefte is van de cliënt.

Als onze cliënten willen roken of juist willen stoppen met roken, kan in beide gevallen zo nodig ondersteuning worden geboden. De afspraken daarover worden vastgelegd in het zorgleefplan en/of behandelplan en worden periodiek geëvalueerd.

3.3 Het ondersteunen van cliënten bij het roken

Als cliënten ondersteuning nodig hebben bij het roken of het bereiken van de rookplek, op basis van hun beperkingen, dan wordt dit in het intakegesprek besproken. Net als bij andere zorgvragen zal met de cliënt besproken worden welke zorg Kennemerhart hierin kan bieden en welke eventuele alternatieven er zijn (betrekken van naasten of vrijwilligers). Individuele afspraken over (toezicht of ondersteuning bij) het roken worden in het zorgleefplan vastgelegd en de afspraken worden periodiek geëvalueerd.

Als medewerkers cliënten ondersteunen bij het roken dan gebeurt dit door medewerkers op basis van vrijwilligheid. Medewerkers kunnen hier niet toe verplicht worden.

3.4 Rookvrijbeleid en de Wet zorg en dwang

Kennemerhart informeert nieuwe cliënten over het Kennemerhart Rookvrijbeleid zodat zij een goede afweging kunnen maken voordat zij bij Kennemerhart komen wonen. Voor de huidige cliënten geldt dat Kennemerhart op maat afspraken maakt over het roken. Voor cliënten die vallen onder de Wet zorg en dwang geldt het volgende: als de cliënt met de aanvullende afspraken instemt of als de cliënt zelf vraagt om afspraken over het roken te maken is er géén sprake van onvrijwillige zorg. Als de aanvullende afspraken worden gemaakt met de vertegenwoordiger voor een wilsonbekwame cliënt, of als de cliënt niet instemt met de aanvullende afspraken, is sprake van onvrijwillige zorg. Deze kan uitsluitend onder strikte voorwaarden worden toegepast op basis van de Wet Zorg en Dwang en het Kennemerhart-beleid Vrijheid en Veiligheid.

3.5 Rookvrij werken bij cliënten aan huis in de wijk

Het rookverbod geldt niet wanneer cliënten beschikken over een eigen woning. Cliënten beschikken over een eigen woning wanneer zij deze woning zelf bekostigen (koop, huur). Het maken van afspraken over het roken met deze cliënten is van groot belang en is onderdeel van de zorgovereenkomst en de Arbocheck. De Arbocheck wordt bij aanvang zorg besproken met de cliënt en ook bij tussentijdse evaluaties. Kennemerhart vraagt van cliënten die zorg aan huis krijgen:

Geldig voor	Redacteur	MT-verantwoordelijk	Vastgesteld MT/R.v.B.	Advies/instemming OR/CCR	Evaluatiedatum	Pagina
Kennemerhart	Gerrit Oostendorp	HR Manager	26-9-2023	2-10-2023/ 18-12-2023	2026 1 ^{ste} kwartaal	4 van 6

- Om minimaal een half uur voordat de zorgmedewerker komt niet meer in de woning te roken.
- Niet te roken in de aanwezigheid van de medewerker.
- De woning te ventileren voordat de zorgmedewerker komt.

3.6 Klachten

Voor klachten betreffende overtreding van het rookvrijbeleid dienen cliënten zich te wenden tot hun EVV'er of de teamleider en zo nodig tot de Klachtenfunctionaris. In geval van een Wzd situatie kan de Cliëntvertrouwenspersoon Wzd betrokken worden.

4. Afspraken voor medewerkers

Voor medewerkers gelden onderstaande afspraken ten aanzien van het rookvrijbeleid.

Medewerkers in diensten met pauze in eigen tijd

Wanneer mag ik roken	Waar mag ik roken
<ul style="list-style-type: none"> • Je mag roken in eigen tijd (voor het werk, na het werk en tijdens de onbetaalde pauze). • Je mag geen informele rookpauzes nemen en geen eigen tijd opnemen om te roken tijdens je dienst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Je mag buiten roken op het terrein van Kennemerhart op de daarvoor aangewezen plek of buiten het terrein. • De aangewezen rookplek is niet bedoeld voor (werk)overleg, niet bedoeld om langer dan 5 à 10 minuten te verblijven. • Zitplaatsen zijn niet bedoeld voor medewerkers, maar voor cliënten. • Je deponeert as en sigaretrestanten in de daarvoor bestemde asbakken.

Medewerkers in diensten zonder pauze in eigen tijd

Wanneer mag ik roken	Waar mag ik roken
<ul style="list-style-type: none"> • Je mag per hele dienst (8 uur) één maal roken, buiten op de daartoe aangewezen plaats; • Je bent daarbij in totaal niet langer dan 15 minuten afwezig van de werkplek. • Je stemt het rookmoment af met je collega's. • Daarnaast compenseer je je rookpauze door extra te werken. Je werkt na afloop van iedere dienst 15 minuten langer. Deze tijd wordt niet toegevoegd aan je rooster, maar het is wel een werkafpraak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Je mag buiten roken op het terrein van Kennemerhart op de daarvoor aangewezen plek of buiten het terrein. • De aangewezen rookplek is niet bedoeld voor (werk)overleg, niet bedoeld om langer dan 5 à 10 minuten te verblijven. • Zitplaatsen zijn niet bedoeld voor medewerkers, maar voor cliënten. • Je deponeert as en sigaretrestanten in de daarvoor bestemde asbakken.

Geldig voor	Redacteur	MT-verantwoordelijk	Vastgesteld MT/R.v.B.	Advies/instemming OR/CCR	Evaluatiedatum	Pagina
Kennemerhart	Gerrit Oostendorp	HR Manager	26-9-2023	2-10-2023/ 18-12-2023	2026 1 ^{ste} kwartaal	5 van 6

5. Rookplek op het terrein

Elke locatie heeft buiten op het terrein één rookplek waar cliënten en medewerkers kunnen roken. In 2025 zal de rookplek zo nodig aangepast worden zodat deze minimaal en voor zover mogelijk voldoet aan de wettelijke eisen. Tot deze tijd maken cliënten en medewerkers gebruik van de huidige aangewezen rookplek buiten.

6. Ondersteuning bij stoppen met roken

Onderdeel van het rookvrijbeleid is het aanbieden van ondersteuning bij het stoppen met roken aan cliënten en medewerkers. Kennemerhart bevordert de gezondheid en vitaliteit van cliënten en medewerkers door hen te ondersteunen bij het stoppen of minderen met roken.

Cliënten kunnen bij zorgmedewerkers of hun arts aangeven dat zij willen stoppen, waarna er op maat gekeken wordt naar de mogelijkheden.

Het verzuimbeleid Kennemerhart richt zich op duurzame inzetbaarheid van medewerkers, waarbij vitaliteit en een goede gezondheid centraal staan. Het is bewezen dat roken hierop een negatieve invloed heeft. De adviseurs Arbo & Preventie geven voorlichting over de mogelijkheden en attenderen jaarlijks op publiekscampagnes zoals Stoptober, in samenwerking met de Expert inzetbaarheid en Sociale zekerheid en de arbodienst.

Medewerkers kunnen in periodieke gesprekken met hun leidinggevende de mogelijkheden en voortgang van het stoppen met roken bespreken.

7. Naleving en handhaving

Geldend voor de cliënten

Medewerkers spreken de cliënt of bezoeker er op aan als deze zich niet houdt aan het rookvrijbeleid of individuele afspraken. De EVV-er zal hierover met de cliënt nader in gesprek gaan en zo nodig escaleren naar de teamleider. Voor handhaving en sanctionering kan Kennemerhart, in uiterste gevallen, onder voorwaarden en met instemming van de zorgverzekeraar, terugvallen op de bepalingen in de Algemene Voorwaarden met betrekking tot het beëindigen van de overeenkomst.

Geldend voor medewerkers

Kennemerhart besteedt bij werving, indiensttreding en introductie van nieuwe medewerkers aandacht aan het rookvrijbeleid. Huidige medewerkers worden periodiek actief geattendeerd op het rookvrijbeleid. Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van het rookvrijbeleid en spreken elkaar hierop aan. Alle leidinggevenden zijn eindverantwoordelijk en zien toe op het naleven van de voorschriften. Mocht de medewerker zich niet houden aan het rookreglement, dan bespreekt de leidinggevende dit met de medewerker. Het beleid disfunctioneren van Kennemerhart is van toepassing.

Geldig voor	Redacteur	MT-verantwoordelijk	Vastgesteld MT/R.v.B.	Advies/instemming OR/CCR	Evaluatiedatum	Pagina
Kennemerhart	Gerrit Oostendorp	HR Manager	26-9-2023	2-10-2023/ 18-12-2023	2026 1 ^{ste} kwartaal	6 van 6